

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

14 Ocak 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.08

BAŞKAN : Mehmet METİNER (İstanbul)

0

BAŞKAN – Brifing sunulacağı için toplantı yeter sayısına da gerek yok ama öncelikle kayıtlara geçsin diye küçük bir açıklama yapmak istiyorum.

Bu toplantıyı en fazla isteyen muhalefet partilerimizin değerli üyelerinin hiç biri toplantıda bulunmamaktadır; bunu büyük bir eksiklik olarak görüyorum. Bir eleştiri olarak değil ama bir eksiklik olarak görüyorum. Biz iktidar partisi milletvekilleri olarak bugün buradayız. Cezaevleri Genel Müdürümüz Enis Yavuz Yıldırım ekibiyle buradalar; Genel Müdür Yardımcısı Burhanettin Eser, Genel Müdür Yardımcısı Yılmaz Çiftçi, Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Fatih Belviranlı, Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Halil İbrahim Dizman, Tetkik Hâkimi Burak Ceyhan ve sanıyorum Denetimli Serbestlik Daire Başkanımız Esat Işık Bey.

Çok teşekkür ediyorum; hoş geldiniz, şeref verdiniz. Bu, sizin toplantıya ne kadar önem verdiğinizi gösteriyor Sayın Genel Müdürüm. Tek başınıza da gelebilirdiniz ama ekibinizle birlikte geldiniz; takdire şayan bir davranış. Sizi tebrik ediyorum Komisyon Başkanı olarak, Komisyon üyelerimiz olarak da size hassaten tebriklerimizi iletiyorum ama keşke bu toplantıda bizden çok daha fazla isteyen muhalefet partilerimizin değerli üyeleri de olmuş olsaydı.

Bize brifing sunacaksınız cezaevlerimizle ilgili ve biz de ilerleyen günlerde zaten cezaevlerimizi tekrar gezmeye çıkacağız; gördüğümüz eksiklikleri sizinle paylaşacağız. Sonuçta, cezaevinde yatan tutuklular ve hükümlüler bu ülkenin yurttaşlarıdır ve suçlu bile olsalar devletimizin gözetiminde her türlü insani koşulları sağlamakla yükümlü olduğumuz vatandaşlarımız. Meclis Komisyonumuz bu anlamdaki çalışmalarını sürdürürken sizin de her türlü katkıyı sağlayacağınıza yürükten inanıyoruz.

Tekrar hoş geldiniz diyorum. Brifingi dinlemeğe hazırız, sonrasında da Komisyon üyesi arkadaşlarımızın soruları olabilir.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri, muhterem hazırun; müsaade ederseniz öncelikle heyeti tanıştıran sunumuma başlamak istiyorum ya da birer cümleyle kendilerini arz etsinler, takdim etsinler uygun görürseniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Nasıl isterseniz...

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet Sayın Başkan, sizi dinliyoruz.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, eğer uygun görürseniz öncelikle Türkiye'deki ceza infaz kurumlarının genel bir durumunu burada mümkün olduğunca kısaltacağımız bir sunumla sizlere arz etmek istiyoruz. Önce, genel tabloyu ve yapılan işleri, yapılmaya çalışılan işleri ortaya koymak açısından bu kısa sunumumuzu arz edeceğiz.

Kurumlarımızın genel durumunu ve kurumlarımızla ilgili çok önemli istatistiki bilgileri, yaptığımız eğitim, iyileştirme ve sağlık faaliyetlerimizi, yine ceza infaz sisteminin son yıllarda olmazsa olmazı olan denetimli serbestlik müessesesini ve bu kapsamda yapılan faaliyetleri, personelimize yönelik çalışmaları, mali konuları ve kurumlarımızın özellikle insan hakları açısından denetimlerini takdim planı olarak planladık ve bu plana uygun olarak bilgi arz etmek istiyoruz.

13 Ocak 2016 yani dün itibarıyla kurumlarımızın mevcudu 179.611 idi toplam tutuklu ve hükümlü sayısı olarak; bunların dökümü yansıda var.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, bunları yazılı notlar olarak da bize verirseniz....

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Arz ederiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok iyi olur; bizim envanterimizde bulunsun, arşivimizde.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Arz ederim Sayın Başkanım.

179.611 genel mevcudumuzun içerisinde özellikle yansıdaki detaylar içerisinde iki hususa dikkat çekmek istiyorum: Hâlihazırda kurumlarımızda 8.044 terör hükümlü ve tutuklusunun olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Yine bir diğer vurgu burada önemli olan çocuklar, hassas bir grup; 2.384. Bu başlığı ifade etmişken şunu arz edeyim: 2002 yılındaki sayı ile bugünkü sayı birbirinden farklı değil çocuk hükümlü, tutukluları açısından. Ancak 2002 yılı itibarıyla toplam hükümlü ve tutuklulara oranı çocukların yüzde 3,4 iken bugün toplam hükümlü ve tutuklulara oranı yüzde 1,3-1,4'lere düşmüştür; bu yönüyle de özellikle vurgulamakta yarar görüyorum.

Toplam olarak bizim şu anda, hâlihazırda ceza infaz hizmetlerini yürüttüğümüz 361 ceza infaz kurumumuz var; bunların yine dökümleri yansıda görülüyor. 59 tanesi bunların açık ve önemli olan 290 tanesi kapalı ceza infaz kurumu. Bunlar, irili ufaklı ceza infaz kurumlarımız.

Yıllara göre hükümlü, tutuklu ve mevcut durumunu yansıya yansıtmış olduk. Burada toplam mevcudun yıllara göre bir artış gösterdiğini görüyoruz ancak burada vurgulanması gereken, bu grafikte vurgulanması gereken husus şu: Toplam mevcuda göre tutukluluğun oranında ciddi bir düşüş var. Özellikle geçtiğimiz yıllarda tutukluluğun azaltılmasına ilişkin yasal tedbirlere başvurulması nedeniyle bir zamanlar yüzde 48'lere ulaşmış olan tutukluluk oranı bugün itibarıyla yüzde 15'ler civarında seyrediyor. Bu yansımızda hem tutukluluğun hem hükümlülüğün hem de toplam mevcudun yıllara göre değişimini görüyoruz.

Bir sonraki slaytta özellikle son üç yılı, toplam mevcuttaki artışın son üç yılını arz etmek istedik. Bu grafik bizim hem önümüzdeki yılları görmemize daha fazla yardımcı olan bir grafik. Bugün itibarıyla geline nokta zaman zaman yasal müdahalelerle kırılmalar olmakla birlikte genel bir artış, doğal bir artış trendi olduğunu görüyoruz. Bunun nedenleriyle ilgili kendi tespitlerimize ilişkin birkaç cümle arz etmek istiyorum birazdan.

Hükümlü ve tutuklularımızın profiline baktığımızda; kadın, erkek, çocuk olarak dağılımına baktığımızda... Yansıda olduğu gibi burada özellik arz eden, 2.384 çocuğumuzun 1.667'si tutuklu, 717'si hükümlü. Yani ceza infaz kurumlarında bulunun çocuklarımızın nispeten ağırlıklı olarak tutuklu olduğunu görüyoruz.

Suçta göre bir analiz yaptığımızda ceza infaz kurumlarımızda en fazla tutuklu ve hükümlünün hırsızlık suçundan olduğunu görüyoruz, toplam mevcudun yüzde 22,3'ünü teşkil ediyor. 2'nci sırada hırsızlıktan sonra uyuşturucu suçları geliyor yüzde 18,8 ile ve 3'üncü sırada adam öldürme suçları geliyor. Tabii, burada özellikle uyuşturucu ve adam öldürme için bu oranın yüksek olması bu suçlara verilen ceza müddetlerinin uzun olmasından da kaynaklanıyor. Bu suçların işlenme fazlalığını bu yansıdaki oranlara bakarak daha fazla işleniyor diye algılamamak lazım. Bu suçlardan ceza infaz kurumlarına girenler daha uzun süre kaldıkları için içerideki miktarları fazla gözüküyor.

Çocuk hükümlülere baktığımızda yine aşağı yukarı genel hükümlü tablosundaki dağılımı görüyoruz; hırsızlık, uyuşturucu ve cinsel suçlar, daha sonrasında yağma ve gasp daha ziyade işlenen suçlar çocuklarımız açısından.

Ceza infaz kurumlarımızın doluluk durumu çok fazlasıyla gündeme geliyor. Şu an itibarıyla bizim ceza infaz kurumlarımızda kapasitemiz 180 binin biraz üzerinde 180.176, doluluğumuz da, yine kurumlarımızda 179 binin üzerinde yani

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

yaklaşık yüzde 100 bir doluluğa ulaşmış durumdayız. Ancak hâlihazırda devam eden ceza infaz kurumu projeleri var bu doluluğun seyreltilmesi açısından.

Denetimli serbestlik müessesemizin cesametini ve gelişimini rakamlarla arz etmek için bu slaydı hazırladık. 2005 yılında ceza, adalet sistemimizdeki değişikliklerle denetimli serbestlik müessesesi kurumsal olarak hukuk sistemimizde yerini aldı ve 2005 yılı itibarıyla 7.185 olan dosya sayısı bugün itibarıyla 542 binin üzerinde. Bu denetimli serbestliğin infaz sistemimiz içerisindeki önemini de ifade eden -zaten Batılı hukuk sistemlerinin tamamında bu sistem yüz yılı aşkın bir geçmişe sahip ve kurumsal varlığını sürdürüyor- rakamlar Sayın Başkanım.

Burada özellikle yine dikkat çekmek istediğimiz bir diğer husus, Ceza İnfaz Kanunu'muzda 105/a maddesinde yapılan tadilatla cezasının son bir yılını Batı hukuk sistemlerinde olduğu gibi denetimli serbestlik altında geçirme imkânı getirilmişti. Bugün itibarıyla 56.772 hükümlü bu kapsamda denetimli serbestlik altında. Bunun bir başka ifadesi var, eğer bu sistem kurulmamış olsaydı, eğer bu imkân yasama Meclisimiz tarafından getirilmemiş olsaydı bu 56 bin kişiyi de bugün ceza infaz kurumları mevcuduna dâhil etmiş olacaktık; bunu özellikle arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Yani cezaevlerimizin fiziki koşulları buna yeterli mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Ceza infaz kurumlarımızın fiziki koşulları açısından kapasitenin çok üzerine çıkmış olacaktık.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Bunları tutuklu ve hükümlü olarak saymıyor musunuz denetimli serbestlik içindekileri?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim, bunlar tutuklu ya da hükümlü sıfatında değil zaten bunlar hükümlerini –bu 105/a'yı arz ediyorum- infaz etmiş, hükümlerinin son bir yılına gelmiş olan kişiler. Biz bunları yükümlü olarak daha ziyade nitelendiriyoruz diğerlerinden ayırt etmek açısından.

BAŞKAN – Bu yeni bir tanımlama o zaman.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yeni bir tanımlama ama teknik anlamda soracak olursanız bunlar hükümlüdür çünkü henüz şartla tahliye kararları verilmiş değildir bunların. Cezalarının son kısmını denetimli serbestlik tedbiri altında infaz eden kişilerdir.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Toplam rakama girmiyor bu kişiler görseldeki veride.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Cezaevlerindeki toplam rakama girmiyor bunlar evet, sayın vekilim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bir şey soracağım; son bir yılı kalanları denetimli serbestlik kapsamına alıyorsunuz. Mesela, iki yıl olsa denetimli serbestlik kapsamı bundan yararlanacak kişi sayısı kaç çıkar gün itibarıyla?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bununla ilgili istatistiki çalışmalar mümkün ama onu ancak sistemden süzmemiz gerekiyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Tahmini olarak yaklaşık ne olur?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yaklaşık bir rakamla 10 bin kişi olarak söyleyebiliriz ama şimdi sistem çok sade değil, birden fazla suç işlemiş olanlar var, sırada cezası bekleyenler var o yüzden yanıltıcı olabilir; bunu 10 bin, 15 bin olarak da görmek lazım. Çok detaylı bir çalışma yapmak lazım.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yani o konuda an itibarıyla bir sonuç, bir de diyelim son üç yıl içerisindeki rakamları alabilirsek; mesela, denetimli serbestlik

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

için bir yıl değil de iki yıl olsa bundan yararlanacak hükümlü sayısı ne kadar olur gibi.

Tutuklular denetimli serbestlik kapsamında ayrıca sayılıyor değil mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Değil.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yok, sadece hükümlüleri alıyoruz.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, evet. Bu denetimli serbestlik 105/a kapsamındaki denetimli serbestlik.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ondan bahsediyorum.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bir de tutukluluğun bir alt tedbiri olan adli kontrol kararlarımız var mahkemelerimizin verdiği. Yine bu adli kontrol kararlarımızı da denetimli serbestlik müdürlüklerimiz takip ediyor. Az önce arz ettiğim 542.352 dosya içerisinde adli kontroller; mağdura yaklaşmama, evet yani bunların hepsi o dosyaların içerisinde var. Şu an itibarıyla rakamımız 80.062 kişi.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kastettiğim şu: Birincisi, son bir yıl değil de iki yılı kalan, bir yıl daha eklersek hükümlü sayısı ne çıkar?

Bir de tutukluluk şartlarında da denetimli serbestlik uygulanıyor mu, belli tutukluluk şartlarında?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Adli kontrol kararlarına uygulanıyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Adli kontrol şeklinde.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Onun kapsamı biraz genişlese ne olabilir gibi böyle bir simülasyon yapsak.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Size rakamları süzdükten sonra arz ederim sayın vekilim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Teşekkür ederim.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Denetimli serbestlikteki dosya artışını yine grafiksel olarak arz ediyoruz. Bu denetimli serbestlik sistemine, müessesine ceza infaz sistemimizin ilerleyen süreçte duyduğu ihtiyacın da bir göstergesi. Bugün itibarıyla 542.352 dosya olduğunu arz etmiştik.

BAŞKAN – Peki, burada bir şey aklıma geliyor, onu sormama izin verirsiniz.

Grafikte bir yükselme var. Bu, denetimli serbestlik beraberinde suça teşviki de getiriyor mu? “Nasıl da ben bir yıllık suç işlesem, bir yıl ceza alsam denetimli serbestlikten yararlanıyorum.” diye böyle bir boyutu da var mı? Bunu gözlemlediniz mi, böyle bir tespitimiz var mı?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, denetimli serbestlik sisteminde bizdeki artışın temel sebebi sistemin kurumsal geçmişinin çok yeni olması. Dolayısıyla henüz daha sistem reel karşılığını infaz sistemi içerisinde tam bulabilmiş değil; bir on yıllık geçmişten bahsediyoruz. İngiltere’de yüz elli yıla yakın bir geçmişi var, Fransa’da yüz yılı aşkın bir geçmişi var. Dolayısıyla bu artış biz çok doğal görüyoruz.

Denetimli serbestliğin suç işlemeyi kolaylaştırıcı etkisi ya da teşvik edici bir etkisini kişisel bir değerlendirme olarak arz ediyorum çok tespit ettik diyemeyiz. Bu noktada, mesela denetimli serbestlik altında zaman zaman basına yansıyor, hatta mesela, hırsızlık suçunu işlemiş oluyor kişi, başlık “Denetimli Hırsızlık” diye çıkıyor. Denetimli serbestlik tedbiri altındayken suç işleyenlerin oranı binde 66 bugün itibarıyla. Bu, dışarıda suç işleme oranının çok daha altında bir oran; bu da

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

denetimli serbestlik tedbirleri uygulanırken kişilerin daha disiplinli hareket ettiğinin bizim için rakamsal bir karşılığı.

BAŞKAN – Teşekkürler.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sağ olun Sayın Başkanım.

Daha sonraki yansıda denetimli serbestlik faaliyetlerimizle ilgili görüntüler var.

Elektronik izleme sistemimiz denetimli serbestlik çatısı altında sürdürdüğümüz bir faaliyet. Mahkemelerce verilmiş belli tedbirlerin yerine getirilip getirilmediğinin denetimi açısından elektronik sistemler kullanılmak suretiyle işletilen bir sistem. Bu, halk arasında, kamuoyunda “Elektronik kelepçe” denilen sistem. Bugün itibarıyla yaklaşık 2.500 kişinin, 2.492 kişinin takibi bu sistem içerisinde yürütülüyor.

BAŞKAN - Nasıl yapıyorsunuz; bileğine mi takıyorsunuz, vücudun herhangi bir yerine mi? Merkezden mi izliyorsunuz? Kabaca bir bunu anlatabilir misiniz?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – İfade edeyim Sayın Başkanım.

Şimdi, bu sistemde bizim birkaç çeşit kontrolümüz var. Bunlardan birisi, herhangi bir yerden ayrılmama, konuttan diyelim ki ayrılmama ya da herhangi bir alana girmeme ya da mahkemece sözgelimi spor alanlarına yaklaşmama ya da okulların bulunduğu yerlere girmeme ya da il dışına çıkmama gibi tedbirlerin uygulanmasında öncelikle kişiye bir aparat takıyoruz, görüntüde de görmüş olduğunuz saate benzer bir aparat. Bu, elektronik sistemleri içerisinde barındıran, çok karmaşık sinyalleri ve sensörleri olan bir cihaz. Kişinin dışarıda...

BAŞKAN - Neresine bağlıyorsunuz?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Ayağına, ayak bileğine... Dışarıda teşhir olmaması için, dışarıdan görünmemesi için ayak bileğine bizim uzmanlarımız tarafından bağlanıyor. Bu bağlandıktan sonra kişinin bunu zorlaması, çıkarmaya çalışması, herhangi bir şekilde kurcalaması hâlinde bu sistemin yine alt resimde görülen genel müdürlüğümüzün üzerinde, şirketlerdeki tabiriyle ifade etmeye çalışacağım “call center” denilebilecek merkezimizdeki bilgisayarlara ihlal düşüyor.

BAŞKAN - Yani, takip genel müdürlük bünyesindeki birim tarafından yapılıyor.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Takip yirmi dört saat esasına göre yapılıyor, vardiya esasına göre yapılıyor. Sistemdeki yazılım, ihlali anında operatörün önüne düşürüyor. Eğer kolluk müdahalesi gerekiyorsa operatörümüz anında kollukla iletişim içerisine geçebiliyor. Yine, kişilere verdiğimiz telefon benzeri bir aparatla anında o kişiye o aparattan ulaşabiliyoruz ve kişiyi uyarabiliyoruz. Sistemde mağdur ünitemiz de var. Özellikle eşe şiddet olaylarında, önemli vakalarda kullanılan bir ünite bu. Mağdurda ayrı bir aparat, şüphelide, failde ayrı bir aparat bulunuyor; ikisi birbirine yaklaştıkları zaman, mağdur sistemimizin merkezinden uyarılabilir “Tehlikeli şahıs size yaklaşıyor, bilginiz olsun, bulunduğunuz alanı terk edin.” diye. Yine şüpheliye uyarıda bulunulabilir “Tehlikeli alana ya da yasaklanmış alana giriyorsunuz; uyarıyoruz.” diye. Sistem, kolluk destekli çok yönlü bir sistem. Şu anda hâlihazırda dört aparatımız kullanılıyor, dört amaca yönelik olarak kullanılıyor.

Şimdiki dökümdede de hâlihazırda bugüne kadar uyguladığımız elektronik izleme sayılarını ve hangi suçlarla ilgili olarak uygulamış olduğumuzu döktük. Burada az önce detayını arz ettiğim, 101 kişiye mağdur ünitesi uygulamışız ve yine diğer suçların dökümü yansıda mevcut.

Az önce, doluluktan ve hükümlü sayısındaki artıştan bahsettik. Bizim dünyadaki yerimiz nedir bu anlamda, Avrupa’daki yerimiz nedir, suçluluk oranı

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

açısından durumumuz nedir diye baktığımızda, bugün itibarıyla bunun ölçeği olarak Türkiye'de 100 bin kişiden 236 kişinin tutuklu ve hükümlü olduğunu, ceza infaz kurumlarında bulunduğunu görüyoruz. Bu rakama baktığınız zaman diğer Avrupa Birliği ülkelerine göre biraz daha fazla olduğunu görüyoruz ancak dünya ölçeğinde Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Brezilya gibi ülkelerin açık ara bizden daha önde olduklarını görüyoruz ya da İran gibi ülkelerin. Dünya ölçeğinde 50'nci sıralarda olduğumuzu aşağı yukarı -bunu tam net ölçmek mümkün değil- kabul ediyoruz. Çünkü bazı az gelişmiş ülkelerin bu rakamları sağlıklı değil. Ancak, bizim şu an itibarıyla 100 bin de 236 kişi ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlü olarak bulunuyor. Avrupa Birliği ülkelerinden biraz daha fazla olmasının temel nedeni, alternatif yaptırım sistemlerinin o hukuk sistemlerinde daha etkin olması, daha yaygın uygulanıyor olması. Bizde -az önce arz ettim- denetim serbestliğinin on yıllık bir geçmişi var, o ülkelerde bu alternatif yaptırım sistemlerinin geçmişi daha fazla, daha fazla bu sistemlerden istifa ediliyor.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Bu Fransa, Almanya gibi ülkelerde Sayın Genel Müdürüm, kapasitenin üstünde görünüyor doluluk oranı. Bunu neden yapıyorlar yani mesela orada bir sıkıntı oluşmuyor mu daha fazla tutuklu, hükümlünün olması hapisanede?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Kapasitenin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırılması sayın vekilim, elbette başlı başına bir yönüyle insan hakları ihlalidir ve bu yönüyle de ciddi problem. Ayrıca asayiş problemi yaratır. Bazı ülkelerde -yine kişisel yorum olarak arz ediyorum- ceza infaz kurumu yapımında irade ile yönetim ile yönetilenler arasında problemler yaşanıyor; o sebeple, Avrupa'da bazı ülkelerin kapasitesinin üzerinde olduğunu biliyoruz.

Şunu da arz etmekte yarar görüyorum: Kalabalıklaşma sadece bizim problemimiz değil. Bir iki istisna ülke hariç, mesela bunlardan birisi Hollanda, farklı bir sistem kurmuşlar, kalabalıklaşma tüm Avrupa ülkelerinin karşı karşıya kaldığı bir risk şu an itibarıyla.

Yansıda, ceza infaz kurumlarımıza ayrılan bütçeyi görüyoruz. Taşıdığımız yüke mütenasip, bununla orantılı bir şekilde Meclisimiz tarafından tahsis edilen bütçenin de her geçen yıl biraz daha artmış olduğunu görüyoruz.

BAŞKAN – Yeterli mi peki? Bu bütçe yeterli mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, şöyle efendim: Geçmiş dönemlere bakacak olursak -ceza infaz kurumlarımızın biraz sonra fiziki yapısından da bahsedeceğiz- neye ihtiyaç duyduğunuz çok önemli. Mevcut köhnemiş, eskimiş ceza infaz kurumlarınızda değişmeyi düşünmezseniz mesela çok az bir bütçeyle de yetinebilirsiniz. Ancak biz infaz alanında son on yılda çok önemli bir vizyona kavuştuk ve kendimize hedef olarak Batı standartlarını da almıyoruz, Avrupa standartlarını da almıyoruz; bizim insanımıza uygun olan standartları farklı görüyoruz. O sebeple, biz bize verilen her bütçeyi subjektif anlamda yetersiz görüyoruz ama geçmişle kıyasladığınız zaman çok ciddi kaynakların ayrıldığı vakıa.

Kalabalıklaşmanın ana nedenlerini arz etmek istiyorum çünkü bu özellikle bizim açımızdan önemli, dışarıda bununla ilgili çeşitli yorumlar var. Genelde sadece suç sayısındaki artışa bağlanıyor kalabalıklaşma; bu, doğruyu çok fazla yansıtmıyor. Kalabalıklaşmanın en önemli nedeni, 2005 yılındaki ceza adalet sistemindeki radikal değişim, dönüşüm. 2005 yılından önceki sürece baktığınız zaman kamuoyunda da bugün hâlen devam eden bir algının kaynağı vardı "Adam öldürmeden üç sene yatar çıkarsınız, hırsızlıktan hiç yatmadan çıkarsınız." algısı vardı. Hakikaten hem şartlı tahliye koşulları ağırlaşmıştır, hem de belli cezalarda ciddi artışlar getirilmiştir 2005 yılında ve sonrasında. Dolayısıyla hem cezalarda, ceza miktarlarındaki artış hem de bu cezaların yerine getirilme oranlarının artmış

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

olması -hemen hemen neredeyse- üçte 1'den üçte 2'ye çıkmış olması... Rakamsal olarak arz edeyim: On yıllık bir hapis cezası alan birisi üç buçuk yıl yatıp çıkıyor iken yedi yıl yatıp çıkma durumunda kalınca ceza infaz kurumlarındaki birikim artmaya başladı. Bir defa mevzuatımızla ilgili nedenler temel sebeplerin başında geliyor.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Sayın Genel Müdürüm, elinizde var mı rakam bilmiyorum ama 1999 muydu, 2000 mi genel af çıktı Rahşan affı denilen af. Ne kadar boşaldığını biliyor musunuz hapishanelerin?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – 45 bin diye dip noktayı hatırlıyorum.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET FATİH BELVİRANLI – O yıllarda 48 bine düşmüştü.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – 28 binden fazla...

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Yüzde olarak...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yüzde 50 olarak arkadaşlarım hatırlatıyorlar sayın vekilim. 45 bin, 48 bin bandına düştüğünü biliyoruz, ondan sonra tekrar geri dönüşler oldu.

Yine, Ceza Muhakemesi Kanunu'ndaki değişikliğe bağlı olarak suçla mücadeledeki etkin yöntemlerin, cumhuriyet savcılığı müessesesinin güçlendirilmesi, kolluğun eline etkili argümanların verilmesi... Ben daha önceden background olarak başsavcılıktan bu göreve geldim. Ceza muhakemesi argümanlarının savcılar açısından güçlendirilmesinin bir sonucu olarak da suçla mücadelede etkili yöntemler gelişti, bu mevcudun artmasında önemli bir...

BAŞKAN – Ne şekilde güçlendirildi Sayın Genel Müdürüm?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, bir defa delil tespitiyle ilgili cumhuriyet savcılarının etkinliği artırıldı, soruşturmanın etkinliği artırıldı. Dolayısıyla, söz gelimi kaçakçılıkla ilgili bir suç devam ediyor ve tespit edilemiyorken tespit edilebilir oldu. Organize suçlarla ilgili toplumun her kesiminden şikâyetler vardı, tespit edilemiyorken tespit edilebilir ve delillendirilebilir oldu. Bunlar ceza infaz kurumlarımızdaki mevcudu artırdı. Yani suçun artmasından ziyade suçun tespitinin arttığını da bir yönüyle ifade etmekte yarar var.

Yine, ekonomik ve bilişim alanında, toplumun genel değişimine bağlı olarak da yeni suç türlerinin ortaya çıktığını ifade etmek istiyoruz; bu ana nedenler içerisinde.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Oraya gelecek misiniz bilmiyorum ama yaklaşık 180 bin hükümlü ve tutuklu var. Belki oraya geldiğinizde konuşuruz ama şimdi aklıma gelmişken söylüyorum: Mesela, günlük sanıyorum bir hükümlü ve tutuklu için iâşe bedeli olarak 5 lira mı şu anda?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – 5 lira.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yani bunun 1 lira artırılması yıllık yaklaşık 60 milyon lira civarında bir şey yapıyor.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – 76 milyon lira sayın vekilim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) –180 bin.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Ona memurları da ekleyelim, iâşeden istifa eden nöbetçi memurlarımız var.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Onlar da aynı statüde mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Aynı statüde, evet.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Aynı yemekleri yiyorlar...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Aynı şeyi yiyorlar.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Bir de personel durumunu görmedik gerçekten, o...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Oraya da geleceğiz sayın vekilim.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Gelecek misiniz? Tamam.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bu konuya gelecekseniz ben şimdiden kapatayım.

Yani, mesela, benim şahsen, bana ulaşan şeylerde bundan bir yakınma var; yemek kalitesi, standardı ve miktarı, neyse onunla ilgili. O 4 liraydı 5 lira oldu sanıyorum.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, 2013 Temmuzunda yükselttik.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yani, bütçeniz, imkânlarınız ne, tam sarfiyatınızı, tüketiminizi bilmiyorum da, ama herhâlde yaklaşık 3 milyar içerisinde yıllık 60 milyon, 100 milyon çok fazla bir şey teşkil etmez gibi görünüyor. Bir görüş...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilim, bununla ilgili 2013 Temmuzunda bir düzeltme yapmıştık, yeni bir düzeltme yapmanın zamanı geldi, bu konuda ön hazırlık yapma konusunda talimatımız da var. Bununla ilgili ön hazırlıklarımızı yapıyoruz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Nasıl yapıyorsunuz; yani, neye göre, kriterleriniz ne?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şimdi biz gıdayı belirlerken Sağlık Bakanlığıyla görüşmeler yapıyoruz, kalori hesabı yapıyoruz. 1 kişinin alması gereken asgari kaloriyi tespit ediyoruz ve buna göre bu miktarlar belirleniyor idi. Bunun dışında da enflasyon ve yıpranma durumuna bakıyoruz. Reel anlamda da bütün bu rakamsal verilerin dışında ceza infaz kurumlarımızdan bu işlerin özellikle memnuniyet durumuna da bakıyoruz. Yani hükümlülerle görüşüyoruz, işte 2013 Temmuzundan sonra bu 5 liralara biraz yetersiz hâle geldikçe şikâyetler artmaya başlıyor. Bir sensörümüz de o tabiri caizse.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Tek kriterle yürümez diye düşünüyorum. Sadece belli oranlarda bir artışla değil de, aktüeryal hesaplarla, güncelleyerek yürümek yani standardı, toplumun genel yapısını, genel durumunu, genel ihtiyaçlarını... Onları göz ardı ederek sadece “4 liraydı, 5 lira yaptık.” demek tamam bir artış, yüzde 25 bir artış, ciddi bir şey oransal olarak. Ama bunu nereden aldığınıza bağlı, nerede yükselttiğinize bağlı. Yani, temel aldığınız kriter ne? Yani, buna benzer anladığım kadarıyla farklı birkaç bileşenden oluşan kriterlerle hareket ediyorsunuz.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, farklı... Bir de diğer yatılı kişi barındıran kurumların bu konudaki rakamlarını da alıyoruz, hepsini beraber bir havuzda inceliyoruz, kendi kurumumuza uygun olanı belirliyoruz. Bu noktada bizim tüketim bütçemiz, bu alandaki bütçemiz farklı. Tabii bu tüketim bütçemiz farklı olunca bununla ilgili her bir artış bu bütçedeki bir artışı da gerektiriyor, onunla ilgili de ayrıca çalışıyoruz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kişisel olarak söylüyorum, sanki bu kalemin gündeme gelmemesi gerekir gibi. Gündeme gelen birçok sorun vardır yani bu işin sorun sıralamasında, çizelgesinde yer almaması gerekir gibi bir kanaatim var benim; onu paylaşıyım dedim.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Tabii, şimdi arkadaşımız hatırlatıyor, bu rakam bir de bizde sadece kuru gıda içindir yani bunun pişirmesi, aşçılık hizmetleri, sair hizmetler vesaire, bunlar dâhil değil bu rakama. Kendimiz üretiyoruz.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BURHANETTİN ESER – Gazı da katıyordular, kömürü de katıyordular; biz onların hepsini çıkarttık.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, yalın rakam ama sizin bu konudaki önerinizi anladım “Otomatik bir hâle gelmesi gerekir, ayrıca bir tartışma konusu olmasına gerek yok.” diyorsunuz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yani, bir tutuklunun, hükümlünün yeme içme konusunu dile getirmesine fazla böyle mahal vermemek, belli bir oranda... Bunu sıfırlamanız mümkün değil, ne yaparsanız yapın şikâyetler olacaktır ama yaygın bir şikâyet konusu olmaktan çıkarılması; düşündüğüm şey bu.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Konuyla ilgili çalışmamız tamamlanınca inşallah bir farklılık olmuş olacak sayın vekilim.

Ülkemizde şu anda 2015 yılında 18 yeni açık ceza infaz kurumuna 2 adet ek bina yapıldı, toplam 13.292 yeni kapasite artışı sağlandı. 8 Ocak 2016 itibarıyla da 4 adet ceza infaz kurumu daha açılmıştır; 2.540 kapasite artışı sağlanmıştır. Yıl sonuna kadar 27 adet yeni ceza infaz kurumunun açılmasıyla beraber toplam 18.408 kapasite artışı daha sağlanmış olacaktır. Son beş yıl içerisinde 78 ceza infaz kurumumuz kapatılmış, 61 ceza infaz kurumumuz inşa edilerek hizmete açılmıştır. Buradaki politikamız çağdaş infaz sisteminin uygulanmasına uygun olmayan, altyapısı uygun olmayan, fiziki yapısı uygun olmayan özellikle küçük, eskimiş, köhnemiş ilçe cezaevleri başta olmak üzere ceza infaz kurumlarımızı kapatmak ve yerlerine, projelerini çağın gereklerine uygun olarak sürekli revize ettiğimiz ve tip isimleriyle andığımız yeni ceza infaz kurumlarını açmak.

Önümüzdeki dört yılda planlanan, yine açılması planlanan ve kapatılması planlanan ceza infaz kurumlarımız mevcuttur, yansıda arz edildiği gibi.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bu ocak ayı itibarıyla mı, daha önce verdiğiniz 180 bin -179 muydu o rakam- ocak ayı itibarıyla mı toplam? Yani, bunlar dâhil...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, bunlar dâhil. Fiilen açık olanlar. Kapatılan ceza infaz kurumlarımızın benzeri birçok kurum var idi kapatılan.

BAŞKAN – Bir önceki fotoğrafa tekrar dönebilir miyiz?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bu A2 ya da A3 tipi bir ceza infaz kurumu.

BAŞKAN – Açık cezaevi değil mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Kapalı Sayın Başkanım.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Burası neresi biliyor musunuz?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Kütahya'nın bir ilçesi.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Kaç yılında inşa edilmiştir burası.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – 1950 ve 1960 arasının ceza infaz kurumları.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bu tipe benzer cezaevleri yaygın galiba Anadolu'nun birçok yerinde.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Tip isimleri bizde aynı zamanda yapım yıllarını da aşağı yukarı

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

çağırıştırıyor. A tipleri 1950-1960 arasında, E tipleri 1980'den sonra daha ziyade yaygın şekilde yapıldı. Eski ilçe ceza infaz kurumlarımızın genel standardı buydu zaten. Hatırlatmak açısından arz ettik bu resmi.

Yine, bazı E tiplerimizi de kapatmak durumunda kaldık. Mesela, en son Hatay E Tipi Ceza İnfaz Kurumumuz fiziki yapısının olumsuzluğu nedeniyle kapatıldı. Bu, işte onun çatı katındaki...

BAŞKAN – Yani, o çok kötü bir cezaeviydi, onu biz Komisyon olarak ziyaret etmiştik.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Onu kapattık Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Kapattığınız için teşekkür ediyorum. Gerçekten içler acısı bir durum arz ediyordu.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Hatay'da şu anda yeni yapımı süren ceza infaz kurumumuz var. Yine Hatay'ı ceza infaz kurumsuz bırakmayacağız, orası tamamlandığında hükümlüleri almış olacağız.

Bu son yıllarda kampüs sistemdeki ceza infaz kurumlarına geçtik. Daha ziyade kampüsler şeklinde yapılanıyoruz. Sunum içerisinde yok ama yeri gelmişken arz edeyim bazen soruluyor bunun olumlu ya da olumsuz yanları: Güvenlik, sağlık, eğitim hizmetleri açısından kampüs sistemi son derece daha olumlu. Ayrıca altyapı hizmetleri çok daha kolay veriliyor. Az önce iâşeden bahsettik, 300 kişilik bir ceza infaz kurumunda kişi başı 5 liranın anlamı ile 10 bin kişiye yemek çıkan bir yerde 5 liranın anlamı malumunuz birbirinden çok farklı. O yüzden kampüs ceza infaz kurumlarımızdaki hükümlü tutukluların daha iyi hizmet aldıkları, alabildikleri söylenebilir.

Yeni, inşa edilen kurumlarımızda özellikle hükümlülerin eğitim ve rehabilitasyonuna yönelik alanlara önem veriliyor; spor alanlar, sosyal alanlar... Fizik iyileştirmelerimiz sırasında özellikle metrajlara dikkat ediliyor. Birleşmiş Milletler minimum ceza infaz kurumu kuralları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulunun tavsiye kararları doğrultusunda minimum kişi başı alanın 6 metrekare yaşam alanının olması gerektiği ifade edilmişti. Bir sonraki slaytta da bu daha net bir şekilde var. Tek kişilik odalar 6 metrekare asgari isteniyor. Bizim şu anda yaptığımız ceza infaz kurumlarında 11 metrekare ile 16 metrekare. Bu şunu da karşılamış oluyor: Bazen yansıyor, işte "1 kişilik odada 2 kişi kalıyor, insan hakkı ihlali midir bu?" deniliyor. Hayır, 16 metrekare yaptığınız zaman kişi başı 8 metrekare düşeceği için oda projede 1 kişilik planlanmış olabilir ama yine Avrupa minimum cezaevi kurallarına göre insan hakkı ihlali olmuyor. Bizim böyle bir hareket sahamız olmuş oluyor.

Yine, çok kişilik odalarda da 4 metrekarenin altına düşmemeye özen gösteriyoruz imkânlar dâhilinde.

Yeni ceza infaz kurumlarımızda özellikle engelliler için de bazı tedbirler aldık, gerek kapıların genişliği açısından gerek engellilerin daha üst katlara ulaşabilmeleri açısından gerekse tamamen engellilerin bulundukları, kaldıkları odalarda yaşamlarını kolaylaştırmak açısından projelerde tadilatlar yaptık. Yeni kurumlarımızda ziyaretlerinizde müşahade edeceksiniz engelliler için alınmış tedbirler var.

BAŞKAN – Engelli vatandaşlarımızın yoğunlaştığı bir cezaevimiz var mı yoksa çeşitli cezaevlerinde...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, yeni projelerimizde tüm cezaevlerimizde engellileri öngörüyoruz, özel bir ceza infaz kurumumuz yok. Bu özel, biraz sonra kadınlarda, çocuklarda da belki gündeme gelecek. Özel ceza infaz kurumu yapmanın bir olumsuz tarafı var; çok gerekli olmadıkça Türkiye'nin birkaç noktasına

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

yaptığınızda kişiyi yaşadığı alandan oraya götürmek suretiyle de ayrıca cezalandırmış oluyorsunuz. O yüzden mümkün olduğunca bu imkânı yaygın sağlamak lazım. Ancak bizim malumunuz R tipi ceza infaz kurumlarımız var. Şu an itibarıyla Metris'te ve Menemen'de açılmış durumda. Elâzığ'da da bu yaz ayları itibarıyla açılacak. R tipi ceza infaz kurumlarımızda öz bakımını yapamayacak kadar engelli olan hükümlülerimizin, tutuklularımızın buralarda sağlık hizmeti satın alınmak suretiyle bakımları, tedavileri yürütülüyor. Yani, sadece Sağlık Bakanlığının sağladığı imkânlarla değil, dışarıdan sağlık hizmeti de satın alınmak suretiyle bakımları sağlanıyor.

BAŞKAN – Bu cezaevlerimiz faaliyette mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Faaliyette şu anda. Metris R ve Menemen R faaliyette.

BAŞKAN – Bunlar yeni cezaevi...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yeni, yeni Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Onları bir ziyarete gidelim.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – İki gün evvel mesela, Metris R'yi ben ziyaret ettim; hem inşaatını da biliyorum, daha sonra açıldıktan sonra ziyaretine gittim, yatalak hükümlülerimiz vardı ve orada hasta bakıcılık hizmeti aldığımız sağlık memurlarımız vardı. Yani hem bulundukları ortam itibarıyla hem de sunulan hizmet itibarıyla belki de dışarıda alamayacakları hizmeti orada alabiliyorlar devletin bakım ve gözetimi altındayken.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kaç mevcudu var oranın?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Menemen yeni hizmete girdi, 12 kişi vardı içeride. Hepsini ziyaret ettim, biliyorum. Metris'te 80 kişi var şu anda.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yarısı...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET FATİH BELVİRANLI – Menemen yeni hizmete girdiği için...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Tabii yani peyderpey vermeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Yeni hizmete açıldığı için biz Menemen R Tipi Cezaevini listemize alalım.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Niye Menemen mesela?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şimdi İzmir'de Ege Bölgesi'nin merkezi olarak kabul ediyoruz, Şakran gibi yani Aliğa kampüsümüz gibi büyük bir kampüsümüz var; dolayısıyla, o bölgenin de sağlık merkezine yakın. Yine, Manisa gibi Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin bulunduğu yere yakın bir rehabilitasyon merkezi olması açısından Menemen önemli. İstanbul zaten belli. Elâzığ R'nin olmasının sebebi de: Yine Türkiye'de Samsun, Elâzığ... Dün itibarıyla Malatya'daki iki ceza infaz kurumunun yapımına başlanması hususunda özellikle listeye dâhil ettik.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Nerede?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Akçadağ ve Doğanşehir.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – İkisine de mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – İkisine de yapacağız sayın vekilim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – İyi yapmışsınız.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Ben bir şey sormak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

AYDIN ÜNAL (Ankara) –Şimdi, yataklak hastadan bahsettiniz, muhtemelen hapishanede yatarken yataklak hâle geldi.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yataklakken gelenler var.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Suç mu işliyorlar?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şöyle sayın vekilim: Mesela, boyundan aşağısı tamamen felç olan ve bu durumdayken -söz gelimi- geniş çaplı bir uyuşturucu şeyini idare eden hükümlümüz var.

BAŞKAN – Urfi Çetinkaya gibi.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yani, onun gibi şeyler. Dolayısıyla yine, âmâ olup bu durumdayken cinsel istismar suçunu işleyen ama öz bakımını da yapamayan hükümlümüz de var. Yani, dışarıda özürlü olarak gelenler var, içeride özürlü ilerlemiş olanlar var ayrıca; her ikisi de var.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – İçeride özürlü ilerleyenlerle ilgili bir çalışmanız var mı? Onların affedilmesi...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim, 6411 sayılı Yasa'nın 16'ncı maddesi yine 2013 yılında düzenlemeye girmişti, öz bakımını yapamayan, kişisel bakımını yapamayacak kadar, yaşamını ceza infaz kurumunda idame ettiremeyecek durumda olanların infazının geri bırakılması imkânı getirilmiş oldu Meclisimiz tarafından. Onlarla ilgili bugüne kadar da 572 kişi hakkında, -bunun tabii prosedürü var, önce bir genel hastaneden raporu var, Adli Tıbbın raporu var- infazın geri bırakılmasına karar verildi. 6.431 kişi de bu alana müracaat etti, bunlardan 572'si kabul gördü bu raporlarla beraber.

Ceza infaz kurumlarında çağdaş ceza infaz sistemlerinin en önemli başlığı eğitim ve iyileştirme faaliyetleridir çünkü geçmişten farklı olarak biz kurumlarımızı sadece hükümlülerimizi belli süre barındırıp toplum içerisine saldığımız müesseseler olarak görmüyoruz algı olarak; çağdaş anlayış da bunu böyle görmüyor. Bu noktada ciddi çalışmalarımız var. Psikososyal servis çalışmalarımız var. Bu amaca yönelik olarak -çok detaylarına girip zamanınızı almak istemiyorum ama- bireysel görüşmeler yapılıyor psikologlarımız ve sosyal çalışmacılarımız aracılığıyla. Kişilerin profili ortaya konulmaya çalışılıyor. ARDEF diye kısalttığımız araştırma değerlendirme formlarımız var. Bu formlar bilimsel yöntemlerle yüzlerce sorudan oluşan formlar. Bunlar kişinin taşıdığı riski, kişiye hangi yönleriyle müdahale edilmesi gerektiğini, hangi eğitimlere tabi tutulması gerektiğini belirleyen, yol gösterici formlar. Bunlar yaptığımız uluslararası projelerle de sürekli geliştirilen ayrıca çalışmalar, onu da arz etmiş olayım.

İnfazın hedefi olan bireyselleştirilmiş infaz sistemine yönelik çalışmalar var. Bununla kastımız da şu: Bizim vizyonumuzdur bu. Doktora giden her hastaya nasıl ki aynı ilaç uygulanmıyor ise, her kişiyi ceza infaz kurumuna taşıyan sosyal özelliklerden hareketle ona yapılması gereken sosyal müdahalelerin tespit edilmesine yönelik bilimsel çalışmalara ihtiyaç var. İşte sistemimizdeki tüm argümanların ortak bir hedefi bu.

Yine, aile görüşmelerini yaptırıyoruz. Çeşitli kurum ve kuruluşlarla birlikte, Sağlık Bakanlığı, halk eğitimler, Millî Eğitim Bakanlığı gibi kurumlarla, kuruluşlarla beraber çalışmalar yapıyoruz. Az önce arz ettiğim amaca yönelik ölçek ve testleri geliştirmeye çalışıyoruz projelerimizle.

Yine, kurum personelinin motivasyonunu artırmaya yönelik özellikle çalışmaları planlıyoruz. Birazdan personel kısmında da arz edeceğim Sayın Başkanım, muhterem heyet; bu konu çok önemli. Biz bire bir, insanlarla insanları yönetiyoruz. Dolayısıyla ceza infaz kurumu personelinin motivasyonu bizim

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

çalışmalarımızda da önemli bir yer tutuyor. Dışarıdaki “gardiyan” algısından, “infaz koruma memuru” sıfatına doğru bir geçişin gayreti içerisindeyiz. Personelimiz de son sıfatını çok daha fazla benimsemiş durumda. Özellikle eğitim merkezlerimizden -biraz sonra arz edeceğim- çok ciddi istifade ediyoruz bu dönüşümde.

Yine, hükümlülere yönelik grup çalışmaları yapıyoruz. Bu çalışmalarda hükümlülere uyguladığımız programları, psikologlarımız ya da sosyal çalışmacılarımızın kişisel inisiyatifine bırakmıyoruz. Bilimsel yöntemlerle oluşturulmuş, hazırlanmış programlar, yapılandırılmış paket programlarla müdahale ediyoruz. Yani, oradaki uzman arkadaşımızın kişisel ehliyetinin ötesinde hazırlanmış özel ilaçlar, sosyal ilaçlar -tabiri caizse- uygulamış oluyoruz. Slaytta bu programların isimleri yer alıyor.

Uzman sayımız açısından yeterli olduğunu söylemek belki çok mümkün değil ama denetimli serbestlik de dâhil olmak üzere şu an itibarıyla 2.067 uzman personelimiz, unvanları sayılı personelimiz ceza infaz kurumlarında görev yapıyor. Burada sosyologların sadece denetimli serbestliklerde görev yaptığını, ceza infaz kurumlarının kadro cetvelinde sosyologlar yok ama diğer unvanlardaki uzmanların ceza infaz kurumlarında olduğunu arz etmekte yarar görüyorum.

Bizim hükümlü ve tutukluların iyileştirilmesi çalışmaları içerisinde dışarıya yansıyan yüzlerimizden birisi de iş yurtları çalışmaları. Bu, iş ve meslek eğitimiyle ilgili son derece önemli. Burada hemen şunu arz etmek istiyorum: Bu faaliyetleri bir çatı altında toplamış Avrupa’daki tek ülke Türkiye. Bunun da yararlarını görüyoruz. Geçtiğimiz yıl itibarıyla yaklaşık 38 bin hükümlü, tutuklu bu sistem içerisinde çalışmıştır, bir iş ve meslek sahibi olmuştur bu anlamda. Bu hükümlü ve tutuklulara cüzi şekilde ücret ödüyoruz, sağlık sigortalarını yapıyoruz, aileleri de istifade edebiliyor. Ayrıca, iâşe bedellerini diğer hükümlü ve tutuklulardan daha sonra istiyoruz. Bunlardan çalıştıkları sürece kullanmış oldukları iâşe bedellerini geri istemiyoruz. Totalde baktığınız zaman iş yurtları sisteminde çalışmanın maddi getirisi bir hükümlü tutuklu için 450 lira civarında. Ancak, bunun iş ve meslek sahibi olmak, hele hele özel sektörle müşterek işlerde daha cezaevinden çıkmadan istihdam alanını oluşturmak gibi -hızlıca geçmeye çalışıyorum- çalışacağı yeri oluşturmak gibi faydası var.

Cezaevlerinde çalıştırdığımız hükümlü ve tutuklu sayılarının her geçen yıl arttığını görüyoruz. Bu konuda istihdam oranımızı artırmamızı aynı zamanda ceza infaz kurumumuzun infaz rejimi açısından, kendimiz açısından ölçüt olarak görüyoruz; bir başarı ölçütü olarak kabul ediyoruz, o yüzden bu sayıyı artırmaya çalışıyoruz.

Ceza infaz kurumlarımızda yapılan üretimler bu iş yurtları kapsamı çatısı altında -bir sonraki görüntüye geçerse eğer- artık sektörel üretimler yapmaya başladık, mobilyadan gıdaya kadar, hayvancılıktan tekstile kadar birçok alanda faaliyet gösteriyoruz. Mesela -sol tarafta- büyük bir özel firmanın mantısını Ankara kadın cezaevlerinde biz üretiyoruz. Hem çalışanlar açısından hem de özel sektör açısından faydalı bir girişim.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Sayın Genel Müdürüm, çalışma şartları veya çalışma hakları mevcut bildiğimiz yasaya mı bağlı bu çalışanların, yoksa ayrı bir yasaya mı tabiler?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – İşyurtları Yasası, özel bir yasa sayın vekilim. İşyurtları Yasası içerisinde düzenlenmiş. Mesela, iş güvenliğiyle ilgili konunun kapsamı dışında tutuldu, o yeni yasal düzenlemenin ancak biz yine de kendi içimizde iş güvenliği uzmanları yetiştirdik. Dışarıdan geri kalmamak adına, yasal yükümlülükler olmamakla beraber, bu konulara yetişmeye çalışıyoruz yani paralel yürütmeye çalışıyoruz. İş Kanunu’na da tabi değil, tabii asgari ücret almıyorlar, tamamen İşyurtları Kanunu’na münhasır.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

Bu çalışmalaradaki amaç sayın vekilim, üretim değil, asıl amacımız hükümlünün eğitimi. Üretim, kârlılık ve iş yurtlarına gelen gelir bu sistemin devamı açısından bir döner sermaye yaratılmasına münhasır yoksa asıl amacımız üretim yapmak ya da kâr etmek değil.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Kâr, çalışanlara mı dönüyor yoksa kuruma mı?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bu az önce arz ettiğim 450 liralık total kazançtan, doğrudan ya da dolaylı kazançtan bir kısmı da sistemde çalışanların kâr payından yıllık belli bir oranda istifade etmesi. Mesela, geçtiğimiz yıl tam zamanlı çalışan bir hükümlüye yıl sonunda 2 bin lira civarında bir ödeme yapıldığını biliyorum, tam zamanlı çalışan bir hükümlüye yıllık bazda.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Burada iş kollarında sektörel çeşit artırma gibi bir şeyiniz var mı? Mesela farklı iş kollarından atölyeler veya da işte iş alanları oluşturmak, mesela kuru gıda gibi.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim, hiçbir sınırlamamız yok. Tek sınırlamamız şu: Biz, emek yoğun işlere yönelmeye çalışıyoruz. Özel sektör için çok cazip olmayan alanlara girmeye çalışıyoruz. Girdilerimizdeki düşüklük nedeniyle de özel sektörle rekabet etmemeye çalışıyoruz. Aksi takdirde bulunduğumuz yerde özel sektörün dengelerini bozarız. Kırmızı çizgilerimiz bunlar. Bunun dışında, mesela, özel sektörle entegre olabilecek, özel sektörün bizden istediği bazı alt üretimleri de gerçekleştirebiliyoruz, iş birliği yapıyoruz. Sinop'ta mesela bir gömlek fabrikasını bir özel sektör firmasıyla birlikte yürütüyoruz.

BAŞKAN – Yalnız süreci hızlandırmamız gerekiyor arkadaşlar.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Hemen toparlıyorum.

BAŞKAN – Ayrıntılara girersek Genel Kurula bile yetişemeyeceğiz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Şimdi, mesela, çayda, fındıkta benzeri o şeyden yararlanılabilir. Bir öneri olarak...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, Sayın Vekilim; mesela Rize'de yeni açtığımız açık ceza infaz kurumunda çay paketleme işine gireceğiz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – O anlamda, ambalajda olabilir, tasnifte olabilir, benzeri şeylerde.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Osmaniye'de de Toprakkale'de de kuru bakliyat paketleme işi yapıyoruz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bu arkadaşlar hızlandırabilir şeyi de, onlar hiç yatmadıkları için hayatlarında.

BAŞKAN – Bilahare Malatya Cezaeviyle ilgili de gelip sizinle görüşsün. Biz süreci hızlandıralım çünkü Ankara Milletvekilimiz Aydın Ünal Bey'in bir cenazesi var, ona yetişecek. Genel Kurul da saat ikide. Şehidimiz var, Allah rahmet eylesin.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Hemen toparlayarak arz ediyorum Sayın Başkanım.

Hükümlülerin yine ödül yönetmeliği değişti, mevzuatımıza ödül girdi, eş ziyaretleri yapılıyor, üç aydan fazla olmayan sürelerle üç saatten yirmi dört saate kadar ceza infaz kurumlarımızda bu görüşlerin yapılabileceği özel alanlar tahsis edildi. Bunun dışında telefonla görüşme süresi artırıldı ödül olarak ya da listede yine arz edilen diğer ödüller hükümlü ve tutuklunun iyi hâlli olmasına karşılık verilebiliyor. Eş görüşmesinin -kamuoyna çok yansıdığı için burada arz ettik- belli şartları var. Bu şartlara uyan kişilere...

BAŞKAN – Bu da bir ödül sistemi zaten.

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bu da bir ödül sistemi, iyi hâlli olmak kaydıyla.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – “Pembe” dediğimiz alan, değil mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – “Pembe oda” diye tabir ediliyor, eş görüşme alanları ya da bizim “mahrem görüşme” dediğimiz. Biz, bu sistemle, Meclisimiz tarafından yasalaştırılan bu sistemle birçok evliliğin kurtarıldığını düşünüyoruz. Çok hayırlı bir sistem olmuştur. Uygulama açısından arz ediyorum.

Yıllara göre sayılarımız burada. Yine bir sonraki görüntü de bu “mahrem oda” dediğimiz... Bir ev gibi düzenledik, oturup sohbet edilebilecek alanlar var, buzdolapları, televizyonlar, kendi içerisinde bir ünite olarak buraları düzenledik.

Çocuk ceza infaz kurumları ve çocuk infaz konusu çok sıkça gündeme geliyor. Şu anda 3 tane çocuk ceza infaz kurumumuz, kapalı ceza infaz kurumumuz var Ankara, İstanbul ve İzmir’de. Bu çocuk ceza infaz kurumlarımız fiziki olarak çocukların birbirlerine karşı zarar vermelerini de önlemeye yönelik olarak yapılmıştır. Tek kişilik odalarda kalıyorlar ve oda kapıları çocuklar içeri girdiğinde otomatik kilitleniyor ancak görevli nezaretinde tekrar açabiliyorlar. Dolayısıyla bir başka kişinin o odaya girmesi mümkün değil. Çocukların gün içerisinde “grup lideri” ya da “koç” diye tabir ettikleri -sizler de göreceksiniz- üniteler içerisinde...

BAŞKAN – Maltepe’yi ziyaret etmiştik.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet.

Sürekli bir kişinin gözetimi altında olmalarını temin ediyoruz. Şu an itibarıyla çocuklarımızın yaklaşık yüzde 45’i müstakil çocuk ceza infaz kurumlarında bulunuyorlar. Önümüzdeki yıllarda bu sayıyı artıracacağız. Sadece çocuk ceza infazına münhasır binalarda bu çocuklarımızı tutacağız, genel ceza infaz kurumlarındaki çocuk bölümlerinde bulunan çocuklarımızı bu ceza infaz kurumlarına almaya gayret edeceğiz.

Bu noktada, özellikle çocuklara, Kızılay’la yaptığımız protokol çerçevesinde, ailelerinin yanına giderken yol harçlıklarını -250 lira gibi, en azından acil ihtiyaçlarını karşılıyor- yine ailelerinin de bunlara ziyarete gelemeyenlerin ailelerine de gelebilsinler diye yol harçlıklarını karşıladığımız bir protokol yaptık.

Geçenlerde kamuoyuna yansımıştı, PTT’yle bir görüşmemiz var, ayda 5 yere ücretsiz mektup gönderebilmelerini temin etmek için, iletişimlerini kesmemek için bu noktada tüm detaylarıyla, eğitimleriyle ve rehabilitasyonlarıyla ilgili proje ve çalışmalarımız var, sürüyor ve uygulanıyor.

Annelerinin yanında kalan çocuklarla ilgili hem eskiden çocuk, annenin iâşesinden istifade ediyordu. Anne ve çocuğa ayrı ayrı iâşe veriyoruz. Çocuğun bebek malzemeleri, çocuk malzemeleri eksiksiz ve ödeneğe bakılmaksızın karşılanıyor, süt, mama, bez gibi.

Bu noktada, özellikle, ayın 21’inde İstanbul’da, Sayın Başkanım, Bakırköy Kadın ve Çocuk Cezaevinin hemen yanında bir kreş açılışı yapacağız, özel sektör destekli, sivil toplum kuruluşlarıyla beraber.

BAŞKAN – Bu ayın 25’inde mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bu ayın 21’inde Sayın Başkanım, eğer programınız uygun olur teşrif ederseniz sayın vekillerimizle beraber, Bakırköy Kadın Cezaevinin bitişiğinde annesinin yanında kalan çocuklar için örnek bir kreş çalışması yapıldı, açılışı 21’i için planlanıyor.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Dünyada bunu nasıl yapıyorlar Sayın Genel Müdürüm, Amerika’da, Avrupa’da bu çocuklar nerede kalıyorlar?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim şöyle: Dünyada da annesinin yanında kalan

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

çocuklar her yerde var ancak bizim farkımız şu: Avrupa'da 0-2 yaş birçok ülkede ya da 0-3 yaş uygulanırken bizim biraz daha anne çocuk ilişkisi, sosyal özelliklerimizden dolayı 0-6 yaş uyguluyoruz. Ancak biz bu yıl içerisinde akademisyenlerle ve bilim adamlarıyla bir araya geldik, "Biz iyilik mi yapıyoruz, kötülük mü yapıyoruz çocuğa?" diye. Bu noktada, evet, merhamet duyguları açısından anneden almak iyi değil gibi geliyor ama bilim adamlarının bize önerisi 3 yaştan sonra çocuğun bazı davranış bozuklukları gösterebileceği, bu nedenle mevzuatın bu yönüyle düzeltilmesinin iyi olacağı yolunda tavsiyeleri vardı. Önümüzdeki günlerde belki bir mevzuat değişikliği açısından tüm hazırlıklarımızı yapınca arz ederiz ama tartışılan bir konu bu, o sebeple arz ettim.

Sağlık hizmetleri noktasında kendi hekimlerimiz oldukça az çünkü hekimlerimizin bizim bünyemizde aldıkları maaş, Sağlık Bakanlığı bünyesinde aldıkları maaştan oldukça farklı. Meclise sunulmuş olan dış güvenlik yasasında bununla ilgili zaten düzenlemeler var idi ancak dışarıdan Sağlık Bakanlığıyla yaptığımız protokol çerçevesinde aile hekimlerinden istifade ediyoruz. Bunun detaylarını ayrıca arz etmeyeceğim, aile hekimlerimizden şey yapıyoruz.

Personel itibarıyla yıllara göre personel sayısındaki artışı yansıya getiriyoruz. Şu an itibarıyla toplam personel sayısı, uzmanlar dâhil olmak üzere, CTE bünyesinde 51.109 personelimiz var. Yeni açılacak ceza infaz kurumlarıyla beraber bu ihtiyaç artacaktır.

Hemen şunu arz edeyim: Personelin görev tanımı on yıl öncesi ile bugün arasında çok ciddi farklılık gösteriyor. Eğitim, rehabilitasyon çalışmalarıyla beraber personelimize yüklediğimiz daha spesifik görevler var. Personel ihtiyacı bu doğrultuda artıyor, yine uzman sayısına olan ihtiyacımız artıyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sayın Genel Müdürüm, personele düşen hükümlü, tutuklu sayısı oranı değişiyor mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim, bunun dünyadaki doğru oranı ¼, 4 hükümlüye 1 personel şeklinde.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bizde şu anda ona yakın, 3,5.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bizde şu anda kurumsal olarak değişiyor, 5-6 olan yerler var ama mesela çocuk ceza infaz kurumlarında 1'e 1'i korumaya çalışıyoruz, terörde yine 1'e 2'yi korumaya çalışıyoruz ya da 1'e 1'i korumaya çalışıyoruz. Genel ceza infaz kurumlarında o sebeple biraz daha 1'e 5, 1'e 6 olduğumuz yerler var, Yerine göre, bazı yerlerde daha negatif de olabilir ama ideal olan 1'e 4'e doğru gitmeye çalışıyoruz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yani fiziki alanların modernizasyonu bu sayıyı düşürmüyor mu ya da personeli düşürüp oranı artırmıyor mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şöyle: Fiziki alanlardaki artış sorumluluk sahamızı ve yine birtakım faaliyetlerimizi artırıyor. Bu faaliyetlere personel ayırdığınız zaman hükümlü başına düşen infaz personeli sayısında tabii ki düşme oluyor ama personel verimliliğini artırıyor bu sahalarda.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET FATİH BELVİRANLI- Koşuş sisteminde 100 kişilik yere 1 personel görevlendirmişseniz 100'ü 5'e böldüğünüz zaman 5 ayrı koşuş ortaya çıkıyor. Dolayısıyla personel ihtiyacı ona göre artmış oluyor yani öyle bir şey oluyor.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yine bir sonraki yansıda da ceza infaz kurumlarımız ve denetimli serbestliğin personel sayılarını gördük. Eğitim merkezlerimiz var 5 ilimizde. Bu eğitim merkezlerimizde 2 çeşit eğitim veriyoruz. Artık, biz, doğrudan ceza infaz kurumuna memur almıyoruz, öğrenci alıyoruz, beş aylık bir eğitimden

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

sonra, üç ayı eğitim merkezi, iki ayı alan eğitimi olmak üzere beş aydan sonra memur olarak atamalarını yapıyoruz. Bunun da sistemimize çok büyük katkısı olduğunu arz etmek istiyorum. Personel eğitimimiz her sene artarak gidiyor. Rakamlar, bu eğitim merkezlerimizde verdiğimiz personel eğitimine ilişkin.

Son olarak ulusal ve uluslararası denetim mekanizmalarını arz etmek istiyoruz. Bu taraf olduğumuz sözleşmeler kapsamında gerek ulusal gerek uluslararası denetim mekanizmalarımız var. Uluslararası mekanizmalar bir sonraki slaytta var. Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi, Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme Komitesi. Bir öncekine dönelim. Bu OPCAT kapsamında insan hakları kurumu oluşturuldu. Yine bu sözleşme kapsamında o görevi yerine getiriyor. Bir sonrakinde Türkiye Büyük Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, il, ilçe insan hakları kurulları ve izleme kurullarımız ve yine idari denetim mekanizmalarımız var.

Sunumum burada sona erdi.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum verdiğiniz değerli bilgiler için. Şahsınızda ekibinizi de yürekten kutluyorum. İnşallah yeni dönemde hep birlikte çalışacağız. Siz idari bir birim olarak, biz de yasama organı olarak inşallah daha iyi koşullarda cezaevlerinin ortaya çıkmasını sağlayacak istişari mekanizmalarımızı birlikte oluştururuz.

Ben teşekkür ediyorum, arkadaşlarım adına, Komisyon adına.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Bir sorum var mümkünse.

BAŞKAN – Aydın Bey'in bir sorusu var. Ondan sonra kapatalım.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Çünkü geçen hafta bu toplantıyı yaptığımızda gündeme gelmişti, tecrit konusu. Yani ben hukukçu değilim örneğin, hukukçularımız da bilir mi, alanları mıdır bilmiyorum ama bu tecrit, hapishanedeki tecrit nedir yani bu basında yer alan konu nedir, dayanağı nedir? Onu kısaca bir anlatabilir misiniz?

BAŞKAN – Silivri Cezaevinde, gazetecilere, -münhasıran isim zikretmeyeyim, siz anladınız, arife tarif gerekmez, bir de lafın tamamı akıllıya hiç denmez- tecrit var mı, yok mu? Tecrit nedir ve tecrit var mı, yok mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, öncelikle şunu arz edeyim: “Tecrit” diye ifade edilen husus aslında bir infaz kavramı değildir, hukuki bir tabir değildir, tamamen dışarıda, pratikte ifade edilen bir kavramdır. Ceza infaz kurumlarımızdaki her türlü uygulamayı infaz mevzuatının, İnfaz Tüzüğü'nün, İnfaz Yönetmeliği'nin emirleri doğrultusunda yapıyoruz. 2 kişinin ya da ceza infaz kurumuna giren 1 tutuklunun yalnız kalması gerektiğine içeriye girmesine neden olan, ceza infaz kurumuna girmesine neden olan suçunun vasfı dikkate alınarak soruşturmayı yürüten makamlarca ilgili idare gözlem kurulunca karar verilebiliyor.

İnfaz mevzuatımızın hangi maddesiydi arkadaşlar?

BAŞKAN – Sevgili Genel Müdürüm, daha açık sorayım o zaman, medyada, burada Cumhuriyet Gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve Ankara Temsilcisi Erdem Gül'le ilgili tecrit iddiaları var. Öyle bir uygulama söz konusu mudur?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şimdi, az önce de arz ettim, bir defa “tecrit” bizim hani literatürümüzde çoklu bir tabir değil ancak eğer tecritle herkesin anladığı kimseyle görüştürmeme ya da yalnız bırakma ifadesi anlaşılıyor ise mesela bu kişilerden birisi kuruma yani tecride uğradığı ifade edilenlerden birisi kuruma yerleştirildiği 26 Kasım 2015 tarihinden bugüne kadar 71 milletvekiliyle 53 saat, 139 avukatla 120 saat, 19 yakınıyla 8 saat olmak üzere toplam 229 kişiyle 181 saat açık ve kapalı görüş yapmıştır.

BAŞKAN – Kim bu?

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Can Dündar.

BAŞKAN – Buna rağmen “tecrit” denilebiliyor mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Dolayısıyla tamamen dış âleme kapatmak gibi bir şey söz konusu değil ancak infaz mevzuatının öngördüğü disiplin cezalarını gerektiren eylemler olduğu zaman o zaman da tüm ziyaretçilere kapatılıp yine müdafilerine açık kalmak kaydıyla -savunma hakkının alanına asla giremiyoruz- bu tip disiplin cezalarının verilmesi de mümkün olabilir ancak bize ifade ettiğiniz isimlerde böyle bir durum söz konusu değil. Kişilerin yalnız tutulması, az önce arz etmeye çalıştığım, suçlarından ve meselenin hususiyetinden kaynaklanan, oraya gelme nedenlerinden kaynaklanan, yine mevzuatımızdan kaynağını alan bir nedenle olmaktadır. Nitekim -ifade ettiğiniz için- 2 kişiyle ilgili olarak 4 Ocak 2016 tarihinde yaptıkları ilk yazılı müracaat üzerine idare gözlem kurulu tarafından karar alınarak kişiler bir araya getirilmişlerdir.

Yani yine basına yansıyan bir gazeteci, işte onun da aynı şekilde tecrit olduğu şeklinde bir ifade vardı. Bize kendi müracaatı var: “Ben yalnız kalmak istiyorum...”

BAŞKAN – Hangisi, adı nedir?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Avcı’nın böyle bir müracaatı var. O da ceza infaz kurumunun eğer şartları müsait ise izin verilebilecek bir durumdur. Kişi yalnız kalmaktadır kendi talebi doğrultusunda.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – “Avcı” sizin kayıtlarınızda gazeteci olarak mı geçiyor yoksa bir meslektaşınız olarak mı geçiyor, eski bir yargı mensubu olarak mı geçiyor?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Kendi beyanına göre “gazeteci” olduğu kayıtlı.

BAŞKAN – Avcı dediğiniz şu...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Gültekin.

BAŞKAN – ...FETÖ davasından yatan Gültekin Avcı mı?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Evet, evet.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Sayın Genel Müdürüm, aynı suçu işlemiş, işlediği iddia edilen 2 kişi veya 3 kişinin birbiriyle görüşmemesi diye bir durum var mı yani böyle bir tedbir var mı yani ne bileyim...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yani soruşturma yürüten savcının böyle bir talebi olur mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yani bize şu ana kadar böyle bir şey -mahallinde olan arkadaşlarımız bilirler- Genel Müdürlük olarak intikal etmedi ancak geçmişte eğer soruşturmanın gereği olarak temas etmemeleri gerekiyor ise aynı yere konulmayabilirler. Bu tamamen idare gözlem kurulunun...

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Yaygın bir şey değil midir bu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Olmayabilir. Ceza infaz kurumuna girdikten sonra o tamamen soruşturmanın tekniği ve soruşturulan delillerin elde edilme durumuyla irtibatla sayın vekilim.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Mahkemeye çıktıklarında ne bileyim ortak bir savunma yapmasınlar veya...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Deliller toplanırken, sanıyorum o süreçte soruşturma devam ederken böyle bir tedbir öngörülüyor anladığım kadarıyla. Eğer

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

soruşturma yürüten savcı öyle uygun görüyorsa savcının tensibine göre yerleştirme yapıyor.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Cumhuriyet savcılığının bu konudaki önerisi idare gözlem kurulu tarafından nazara alınıyor. Kurumlarda kimin hangi odada kalacağına ceza infaz kurumu müdürünün başında bulunduğu idare ve gözlem kurulları karar veriyor, disiplinden sorumlu. Ayrıca Gözlem ve Sınıflandırma Yönetmeliği'mizin 10'uncu maddesi uyarınca ilk girişte gözlem tek kişilik odalarda yapılabilir.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – “Karantina” dediğimiz süreç mi?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – “Müşahade” denilen süreç.

BAŞKAN – Cezaevinde yatmış gibi konuşuyor. Cezaevinde hiç yattınız mı?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yattım, biraz yattım.

BAŞKAN – Peki, ben son bir soru sorayım, mademki kapatmadan önce aklımıza gelen soruları soruyoruz. Gazeteci arkadaşlarımız da burada. Gündemde sıkça konuşulan bir konu olduğu için, siz de en yetkili kişi olduğunuz için sorayım: Cezaevlerimizde kaç gazeteci tutuklu ve hükümlü var?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Şimdi, Sayın Başkanım, bu konu tanımlanabilen bir konu değil. Biz, çeşitli ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların gazeteci olarak tanımladıkları kişilerin listelerini çıkardık ancak gördük ki birçok uluslararası ve ulusal kurum ve kuruluşun -buna ait ayrı bir çalışmamız da var- gazeteci olarak tanımladıkları listelerde ortak olan kişi sayısı son derece az. Dolayısıyla bu listelerden genel çalışma vardı.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ben bir ilavede bulunabilir miyim Sayın Genel Müdürüm.

Birincisi, gazeteci, ikincisi gazetecilik işinden, mesleğini icra ettiğinden dolayı tutuklu ya da hükümlü olan...

Birlikte soralım mı Sayın Başkanım, sakıncası var mı?

BAŞKAN – Tabii ki. Estağfurullah.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Başkanım da uygun gördü, soruyu sormuş oldum.

AYDIN ÜNAL (Ankara) – Ama o Sayın Genel Müdürümün alanı değil herhâlde yani.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bilgileri var, arz edebildiğimiz kadarıyla arz edelim.

Şimdi, gazeteci olduğu ifade edilen kişilere ilişkin bildirilen isim ve listelerin birbiriyle uyumlu olmadığını gördük. Bunun sebebi, bu listeleri hazırlayan kurum ve kuruluşların da gazeteci ve gazetecilik faaliyetine ilişkin bir tanım getiremeyeşinden kaynaklanıyor. Çünkü bazen bildirilen isimlerden, “gazeteci” diye bildirilen isimlerden infaz kurumunda beyan esasına göre baktığınızda kişinin gazetede işçi olduğunu görüyorsunuz, bazen gazete taşıyıcısı ya da dağıtıcısı olduğunu görüyorsunuz, bazen de kişi gazeteci olduğunu ifade etmekle birlikte hangi gazetede yazdığını ya da hangi görevi yaptığını ifade etmek istemiyor, bir terör örgütüne mensup olmak nedeniyle yakalanmış bir kişi. Dolayısıyla “Kaç gazeteci var?” sorusuna cevap vermek bu karmaşa içerisinde aslında kolay bir şey değil. Beyanı esas almak da farklı. Bize bildirilen tüm listeleri üst üste eklediğinizde bu listelerde bulunan 200'ün üzerinde isme baktığınızda bunlardan şu anda ceza infaz kurumunda bulunan sadece 4'ünün sarı basın kartı sahibi olduğunu görüyoruz ya da bunlardan sadece 5'inin SGK'da “gazeteci” olarak kaydının bulunduğunu, bu faaliyette kaydının bulunduğunu görüyoruz.

BAŞKAN – Yani 4 kişi sarı basın kartına sahip, 5 kişi de SGK'da gazeteci...

# T B M M

## Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Gazeteci olarak bulunuyor.

Biz çalışmalarımızı şöyle yapıyoruz: Özellikle uluslararası kuruluşların ya da Türkiye’de görev yapmakta olan bir sivil toplum örgütünün listesini baz alıyoruz. Bu SPJ olabiliyor. En son olarak “Özgürlük İçin Basın Projesi” diye bir faaliyetin listesini esas aldık. Mesela Özgürlük İçin Basın Projesi’nin -en son liste olduğu için onu arz ediyorum- 2015 Aralık ayında yayınladığı raporda 22 kişiden bahsediyor, toplamda 31 kişiden bahsediyor. Bunlardan 22’si ceza infaz kurumlarında hâlihazırda duruyor ama bahsederken listenin yayınlandığı tarih itibarıyla bile 9’u zaten cezaevlerinde değil bu kişilerden. Bu 22’sinden de tutuklu olan -tutuklu gazeteciler ifadesi kullanıldığı için arz ediyorum- sadece 6 kişi. Böyle bir kavram kargaşası da var. “Tutuklu gazeteciler” denildiğinde hükümlü gazetecileri de listeliyorlar. Oysa hükümlü gazeteci, bir mahkeme kararıyla hüküm almış ve hükmü kesinleşmiş olan kişidir yani suç işlediği mahkeme kararıyla sabitlenmiş kişidir. O yüzden burada da bir karmaşa var, “tutuklu gazeteci” ile kimi kastediyoruz? Sadece bu 6 kişi.

Hemen şunu arz etmekte yarar görüyorum: Bizim Ceza Yasamızda...

BAŞKAN – Mesela Gültekin Avcı da bu gazeteciler arasında anılıyor mu?

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Olmuyabiliyor, her bir kurumun listesi kendine göre oluşturuluyor ama var.

BAŞKAN - Yani diyelim ki bir gazeteci bir adam öldürdü, sarı basın kartına da sahip, bu gazeteci tutuklandı diye mi, gazetecilik kategorisinde mi, adam öldüren cani bir katil olarak mı yani bir insanın sarı basın kartına sahip olması cinayet işlediğinde ona gazeteci sıfatını hâlâ şey yapıyor mu? Yani bu tür kategorizasyonlarda...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, o hususu arz edecektim. Mesela bu 6 tutukluda 1 tanesi çek suçlarından yatıyor içeride. Bu “çek suçu” derken muhtemelen tahliye edilenlerden birisi çek suçundan girmiş.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – “Çek suçu” derken...

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Çek suçu kalktı tabii...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Eskiden kalma bir şey.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Eskiden kalma.

Bizim yasalarımızda, mevzuatımızda gazetecilik faaliyetini yaptırma bağlayan herhangi bir hüküm yok. Bizim ceza infaz kurumlarımızda salt gazetecilik yaptığı için ya da salt haber yaptığı için ceza infaz kurumlarımızda bulunan hiçbir kişi yok, böyle bir tanımlama da yok ancak bunların biz tüm sivil toplum örgütlerinin ve kuruluşların yine de bildirdikleri isimlerin tek tek ilanlarına ve suçlarına baktığımızda, eylemlerine baktığımızda bunların çok farklı eylemleri olduğunu görüyoruz. Kimisi bombalı pankart asmak, kimisi bir yerde polis, bekçi öldürmek vesaire. İsim bazında bize sorulduğu zaman da ilgili kuruluşlara, buna sizin yüksek Komisyonunuz dâhil olmak üzere, biz bunların kişi bazında sadece suçlarını değil, suça esas eylemlerini de arz edebiliriz çünkü suçun tanımlanmasında tartışmaya neden olabiliyor. İşte “Anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs” muğlak bir kavram olabilir ama hangi eylemle teşebbüs etmiş olduğu ilanlarda ve tutuklama müzakerelerinde de belli. Bu noktada size arz edebiliriz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum verdiğiniz brifing için, Komisyonumuz adına çok teşekkür ediyorum.

Toplantımız bitmiştir.

İnşallah bundan sonra daha sık görüşeceğiz.

**T B M M**  
**Tutanak Hizmetleri Başkanlığı**

Komisyon : Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme

Tarih :14/1/2016

Saat :

Kayıt:İnsanhaklarıalt

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

---

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, ben teşekkür ediyorum.

Şunu da arz etmek istiyorum: Biz, özellikle Komisyonun ceza infaz kurumlarında yaptıkları çalışmalarda çeşitli insan hakkı ihlallerine ilişkin bize intikal ettirdiği bilgileri arkadaşlarımızla çalışmalarımız sırasında iddia olarak görmüyoruz, bunları tespit olarak görüyoruz. Bize göndermiş olduğunuz bu tespitlerin üzerine de bunların izalesi için çalışmalar yürütüyoruz.

BAŞKAN – Geçen dönem tespit ettiklerimizin sizin tarafınızdan nasıl dikkatle yerine getirildiğini gözlemlemiş biriyim. Bu dönemde de bu hassasiyetinizi ve titizliğinizi çok daha fazla göstereceğinize inanıyorum ve ekibinize teşekkür ediyorum, Bakanlığımıza teşekkür ediyorum.

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sağ olun Sayın Başkanım.

Kapanma Saati: 13.27